

Bokor Csaba

Gazdasági események könyvelése

A követelménymodul megnevezése:

Könyvvizetés és pénzforgalmi nyilvántartások vezetése

A követelménymodul száma: 1972-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-002-50

A GAZDASÁGI MŰVELETEK

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy vállalkozás számviteli osztályán könyvelőként dolgozik. Az ön feladata meghatározni a kiállított bizonylatok alapján a gazdasági eseményeket és hatásukat a vállalkozás vagyonára és eredményére. A munka sikeres elvégzéséhez meg kell ismernie a gazdasági események fogalmát és típusait.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A könyvviteli mérleg egy adott időpontra készített kimutatás a vállalkozás és nonprofit szervezet vagyoni helyzetéről. A vállalkozás működése alatt rengeteg üzleti esemény történik a vállalkozás életében:

- értékesítik a késztermékeket
- új szerződést kötnek az üzleti partnerekkel
- felmondja a munkaviszonyát egy dolgozó
- kifizetik a béreket
- szabadságra megy az igazgató stb.

A fenti események közül vannak olyanok, amelyek megváltoztatják a vállalkozás vagyonát, vagy a vagyon szerkezetét. A számvitel azon üzleti események rögzítésével, nyilvántartásával foglalkozik, amelyek hatnak a vállalkozás vagyonára, eredményére, ezeket gazdasági műveleteknek nevezzük.

A **gazdasági műveletek** az eszközök és források változásának egyes pénzben kifejezhető mozzanatai. Minden egyes gazdasági művelet megváltoztatja a vállalkozás eszközeinek, forrásainak állományát, összetételét, tehát a mérleget.

A gazdasági művelet fogalma összefoglalva: mindazokat az eseményeket amelyek:

- mérhetőek
- értékben kifejezhetőek
- okmányokkal (bizonylatokkal) igazolhatóak
- a vállalkozás eszközeit, forrásait megváltoztatják

A könyvelői munka első fázisában tehát el kell dönteni, hogy a megtörtént üzleti esemény a gazdasági műveletek közé tartozik. A mérleg pontos ismeretében jól el lehet határolni a gazdasági műveleteket a többi üzleti eseménytől. Egy szállítási szerződés megkötése nagyon fontos ugyan a cég életében, de önmagában még nem gazdasági esemény. A szerződés teljesítése, amely valószínű későbbi időpontban történik, már a gazdasági események közé tartozik, mivel a teljesített, a másik fél által elfogadott áruszállítások és szolgáltatások értéke a mérlegben a követelések között szerepeltethető. A követelés későbbi kiegyenlítése szintén gazdasági esemény mivel az eszköz oldalon változás történik a mérlegben, a követelések helyett pénzeszközökhöz jutunk.

Az egyszerű gazdasági műveleteknek négy alaptípusa ismeretes:

- **eszközkörforgásról** beszélünk, ha a mérlegben csak az eszközök összetétele változik, de a mérlegfőösszeg változatlan marad (egyik eszköz nő a másik csökken)
- **forráskörforgásról** beszélünk, ha a mérlegben csak a források összetétele változik, de a mérlegfőösszeg változatlan marad (egyik forrás nő a másik csökken)
- **vagyonbevonásról** beszélünk, ha a mérlegben az eszközök és a források értéke is nő, és a mérlegfőösszeg növekszik
- **vagyoncsökkenésről** beszélünk, ha a mérlegben az eszközök és a források értéke csökken, így a mérlegfőösszeg is csökken

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

A gazdasági műveletek elkülönítése

	A vállalkozásnál történt üzleti esemény leírása	gazdasági művelet	vagyon	változás
1.	A raktárkészlet csőtörés következtében tönkrement	igen	készletek	csökken
2.	A vezetőség rendkívüli értekezletet tartott	nem	-	-
3.	A eladtuk az árukészletet készpénzért	igen	pénzeszköz	nő
4.	A banki hitel után kamatot fizettünk	igen	pénzeszköz	csökken
5.	Döntés születik 10 új munkavállaló felvételéről	nem	-	-
6.	Megkötötték a következő évi szerződést a legfontosabb vevővel	nem	-	-
7.	Kifizették a dolgozók bérét	igen	pénzeszköz	csökken
8.	Az egyik targonca teljesen tönkrement	igen	tárgyi eszköz	csökken
9.	A szállítótól 10 % engedményt kértünk	nem	-	-
10.	A biztosító kifizette a csőtöréskor keletkezett kárt	igen	pénzeszköz	nő

1. ábra. gazdasági események elkülönítése

Magyarázat:

1. A csőtörés következtében a raktári készlet károsodik, így az értéke csökken.
2. A vezetőségi értekezlet meghatározó a vállalkozás életében, de önmagában nem gazdasági esemény, az ott meghozott döntéseknek később lehet következménye.
3. Az árukészlet értékesítés változást jelent a vállalkozás vagyonában, az árukészlet helyett pénzeszköz keletkezik.
4. A kamatfizetés, a bankszámlapénz csökkenésével jár.
5. A munkavállalók felvétele fontos a humánerőforrás megteremtése szempontjából, de gazdasági eseményről akkor beszélünk majd, ha bérfizetés történik.
6. A vevőkkel kötött szerződés nagyon fontos dolog a vállalkozás életében, de a vagyont a szerződés teljesítése befolyásolja, ami későbbi időpontban történik.
7. A kifizetett munkabér csökkenti a vállalkozás pénzeszközeit, tehát csökken a vagyon.
8. A targonca tönkremenetele selejtezését fog maga után vonni, így csökken a tárgyi eszközök értéke.
9. Az engedmény csak akkor gazdasági esemény, ha nemcsak kérjük, hanem meg is kapjuk.
10. A biztosító kártérítése növeli a vállalkozás pénzeszköz állományát.

1. A gazdasági műveletek típusai:

A gazdasági események típusainak pontos ismeretéhez tekintsük át a következő példát.

A vállalkozás nyitómérleg a tárgyév január 1-én a következő

Eszközök	Mérleg, 200...január 1.	Források	ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	5 600	Jegyzett tőke	13 100
Anyagok	1 800	Eredménytartalék	1 500
Késztermékek	2 200	Hiteltartozás	800
Készpénz	100	Szállítók	1 200
Bankbetét	8 400	Munkabértartozás	1 500
Eszközök össz.:	18 100	Források össz.:	18 100

2. ábra. nyitómérleg

2. Eszközkörforgás:

Bankbetétünkben 1 500 e Ft készpénzt veszünk fel, a gazdasági esemény a következő változásokat hozza magával:

- A készpénz állomány nő (eszköz nő)
- A bankbetét állománya csökken (eszköz csökken)

A változás hatása:

GAZDASÁGI ESEMÉNYEK KÖNYVELÉSE

- Eszközök: növekedés 1 500 e Ft
- Eszközök: csökkenés 1 500 e Ft
- Források: nem változott
- Mérleg fő összege változatlan

A változások átvezetése után a vállalkozás mérlege a következőképpen alakul:

Eszközök	Mérleg, 200....	Források ezer Ft-ban	
Tárgyi eszközök	5 600	Jegyzett tőke	13 100
Anyagok	1 800	Eredménytartalék	1 500
Késztermékek	2 200	Hiteltartozás	800
Készpénz	1 600	Szállítók	1 200
Bankbetét	6 900	Munkabértartozás	1 500
Eszközök össz.:	18 100	Források össz.:	18 100

3. ábra. mérleg az 1. gazdasági esemény után

3. Vagyon csökkenés (vagyon kivonás)

A vállalkozás kifizeti munkabértartozást, a mérleg szerinti tartozás összege 1 500 e Ft.

A gazdasági esemény a következő változásokat hozza magával:

- Készpénz csökken (eszköz csökken)
- Munkabértartozás csökken (forrás csökken)

A gazdasági esemény hatása:

- Eszközök: csökken 1 500 e Ft
- Források: csökken 1 500 e Ft
- A mérlegfőösszeg csökkent 1 500 e Ft

A változások átvezetése után a vállalkozás mérlege a következőképpen alakul:

Eszközök	Mérleg, 200....	Források ezer Ft-ban	
Tárgyi eszközök	5 600	Jegyzett tőke	13 100
Anyagok	1 800	Eredménytartalék	1 500
Késztermékek	2 200	Hiteltartozás	800
Készpénz	100	Szállítók	1 200
Bankbetét	6 900	Munkabértartozás	0
Eszközök össz.:	16 600	Források össz.:	16 600

4. ábra. a vállalkozás mérlege a 2. gazdasági esemény után

4. Forráskörforgás

Eredménytartalékunkból 1 000 e Ft-ot a jegyzett tőke növelésére fordítottunk, a cégbírósági bejegyzés megtörtént.

A gazdasági esemény a következő változásokat hozza magával:

- Jegyzett tőke növekedés (forrás nő)
- Eredménytartalék csökkenés (forrás csökken)

A gazdasági esemény hatása:

- Eszközök: változatlan
- Források: növekedés 1 000 e Ft
- Források: csökkenés 1 000 e Ft
- A mérlegfőösszeg változatlan

A változások átvezetése után a vállalkozás mérlege a következőképpen alakul:

Eszközök	Mérleg, 200....	Források ezer Ft-ban	
Tárgyi eszközök	5 600	Jegyzett tőke	14 100
Anyagok	1 800	Eredménytartalék	500
Késztermékek	2 200	Hiteltartozás	800
Készpénz	100	Szállítók	1 200
Bankbetét	6 900	Munkabértartozás	0
Eszközök össz.:	16 600	Források össz.:	16 600

5. ábra. a vállalkozás mérlege a 3. gazdasági esemény után

5. Vagyonbevonás (vagyonnövekedés)

A 2 000 e Ft értékű anyag beszerzésről a szállító számlája megérkezett.

A gazdasági esemény a következő változásokat hozza magával:

- Anyagkészlet növekedés (eszköz nő)
- Szállítói tartozásnövekedés (forrás nő)

A gazdasági esemény hatása:

- Eszközök növekedés 2 000 e Ft
- Források növekedés 2 000 e Ft
- A mérleg fő összege: növekedés 2 000 e Ft

A változások átvezetése után a vállalkozás mérlege a következőképpen alakul:

Eszközök	Mérleg, 200...	Források ezer Ft-ban	
Tárgyi eszközök	5 600	Jegyzett tőke	14 100
Anyagok	3 800	Eredménytartalék	500
Késztermékek	2 200	Hiteltartozás	800
Készpénz	100	Szállítók	3 200
Bankbetét	6 900	Munkabértartozás	0
Eszközök össz.:	18 600	Források össz.:	18 600

6. ábra. a vállalkozás mérlege a 4. gazdasági esemény után

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Egy vállalkozásban gazdasági műveletek elemzésével foglalkozik. Az ön feladata a vállalkozásnál felmerülő gazdasági események hatásainak vizsgálata és rögzítése a vállalkozás mérlegében.

A vállalkozás nyitómérlege a következő:

Eszközök	Mérleg, 201...január 1.	Források	ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	3 500	Hiteltartozás	900
Vevők	1 000	Szállítók	1 100
Készpénz	800		
Bankbetét	3 600	Munkabértartozás	900
Eszközök össz.:	15 900	Források össz.:	15 900

7. ábra. nyitómérleg

Banki értesítés a vevők átutáltak 500 000 Ft-ot.

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

-
-

A gazdasági esemény fajtája:.....

A gazdasági esemény a mérleget a következőképpen változtatta meg:

Eszközök	Mérleg, 201....január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	3 500	Hiteltartozás	900
Vevők	Szállítók	1 100
Készpénz	800		
Bankbetét	Munkabértartozás	900
Eszközök össz.:	Források össz.:

8. ábra. a vállalkozás mérlege az 1. gazdasági esemény után

2. feladat

A teljes szállítói kötelezettséget hitelből fizette ki a vállalkozás.

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

-
-

A gazdasági esemény fajtája:.....

A gazdasági esemény a mérleget a következőképpen változtatta meg:

Eszközök	Mérleg, 201....január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	3 500	Hiteltartozás
Vevők	Szállítók
Készpénz	800		
Bankbetét	Munkabértartozás	900
Eszközök össz.:	Források össz.:

9. ábra. a vállalkozás mérlege a 2. gazdasági esemény után

3. feladat

A vállalkozás átutalta a munkavállalók felé a munkabér tartozást, az utalásról a banki értesítés megérkezett.

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

-
-

A gazdasági esemény fajtája:.....

A gazdasági esemény a mérleget a következőképpen változtatta meg:

Eszközök	Mérleg, 201....január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	3 500	Hiteltartozás
Vevők	Szállítók
Készpénz	800	Munkabértartozás
Bankbetét	Források össz.:
Eszközök össz.:	Források össz.:

10. ábra. a vállalkozás mérlege a 3. gazdasági esemény után

4. feladat

A vállalkozás árut vásárolt 1 500 000 Ft értékben. (az általános forgalmi adó hatásától eltekintünk).

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

-
-

A gazdasági esemény fajtája:.....

A gazdasági esemény a mérleget a következőképpen változtatta meg:

Eszközök	Mérleg, 201....január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	Hiteltartozás
Vevők	Szállítók
Készpénz	800	Munkabértartozás
Bankbetét	Források össz.:
Eszközök össz.:	Források össz.:

11. ábra. a vállalkozás mérlege a 4. gazdasági esemény után

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Eszközök	Mérleg, 201...január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	3 500	Hiteltartozás	900
Vevők	500	Szállítók	1 100
Készpénz	800	Munkabértartozás	900
Bankbetét	4 100		
Eszközök össz.:	15 900	Források össz.:	15 900

12. ábra. nyitómérleg

Banki értesítés a vevők átutaltak 500 000 Ft-ot.

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

- A bankszámla követelés 500 000 Ft-tal nő (ESZKÖZ NÖVEKEDÉS)
- A vevőkövetelés 500 000 Ft-tal csökken (ESZKÖZ CSÖKKENÉS)
- A gazdasági esemény fajtája: **eszközkefordulás**

A mérleg szerkezete a gazdasági eseményt követően:

Eszközök	Mérleg, 201...január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	3 500	Hiteltartozás	2 000
Vevők	500	Szállítók	-
Készpénz	800	Munkabértartozás	900
Bankbetét	4 100		
Eszközök össz.:	15 900	Források össz.:	15 900

13. ábra. a vállalkozás mérlege az 1. gazdasági eseményt követően

2. feladat

A teljes szállítói kötelezettséget hitelből fizette ki a vállalkozás.

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

- A szállítói kötelezettség csökken 1 100 000 Ft-tal (FORRÁS CSÖKKENÉS)
- A hiteltartozás növekedik 1 100 000 Ft-tal (FORRÁS NÖVEKEDÉS)

A gazdasági esemény fajtája: forráskörforgás

A mérleg szerkezete a gazdasági eseményt követően:

Eszközök	Mérleg, 201....január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	3 500	Hiteltartozás	2 000
Vevők	500	Szállítók	-
Készpénz	800	Munkabértartozás	-
Bankbetét	3 200	Források össz.:	15 000
Eszközök össz.:	15 000		

14. ábra. a vállalkozás mérlege a 2. gazdasági esemény után

3. feladat

A vállalkozás átutalta a munkavállalók felé a munkabér tartozást, az utalásról a banki értesítés megérkezett.

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

- A munkabértartozás 900 000 Ft-tal csökken (FORRÁS CSÖKKENÉS)
- A bankszámla követelés értéke 900 000 Ft-tal csökken (ESZKÖZ CSÖKKENÉS)

A gazdasági esemény fajtája: vagyonkivonás

A mérleg szerkezete a gazdasági eseményt követően:

Eszközök	Mérleg, 201....január 1.		Források ezer Ft-ban
Tárgyi eszközök	6 000	Jegyzett tőke	12 000
Anyagok	1 000	Eredménytartalék	1 000
Áruk	5 000	Hiteltartozás	2 000
Vevők	500	Szállítók	1 500
Készpénz	800	Munkabértartozás	-
Bankbetét	3 200	Források össz.:	16 500
Eszközök össz.:	16 500	Források össz.:	16 500

15. ábra. . a vállalkozás mérlege a 3. gazdasági esemény után

4. feladat

A vállalkozás árut vásárolt 1 500 000 Ft értékben. (az általános forgalmi adó hatásától eltekintünk).

A gazdasági esemény a következő eszközöket és forrásokat érintette:

- Az anyagok értéke 1 500 000 Ft-tal nő (ESZKÖZ NÖVEKEDÉS)
- A szállítói kötelezettség értéke 1 500 000 Ft-tal nő(FORRÁS NÖVEKEDÉS)

A gazdasági esemény fajtája: vagyonbevonás

A mérleg szerkezete a gazdasági eseményt követően:

T	Könyvviteli számla	K
E:		

16. ábra. a vállalkozás mérlege a 4. gazdasági művelet után

KÖNYVELÉS FŐKÖNYVI SZÁMLÁKON

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy vállalkozás számviteli osztályán dolgozik, feladatként kapja, hogy a vállalkozás gazdasági műveleteit visszakereshető módon tartsa nyilván. A nyilvántartásban utólag is azonosítható módon kell rögzíteni a gazdasági műveleteket, és olyan módon kell a könyveit vezetnie, hogy bármikor összeállítható legyen a vállalkozás mérlege.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A gazdasági műveletek anyagrésznél láttuk, hogy a vállalkozás mérlege, amely egy adott időpontra készül alkalmatlan arra, hogy a vállalkozás gazdasági eseményeit folyamatosan nyilvántartsa. Egy vállalkozásban naponta akár több száz vagy több ezer gazdasági esemény is történhet, nem lehet valamennyi változás esetén a vállalkozás mérlegét újra és újra összeállítani.

A beszámoló, ill. annak részét képező vagyonkimutatás csak egy adott időpillanat vagyoni helyzetét mutatja be, ezért nem célszerű a vállalkozás valamennyi gazdasági eseménye után előállítani. A könyvvezetés olyan rendszer kialakítását jelenti, mely nyilvántartás segítségével a vállalkozás mérlege bármikor összeállítható.

A megoldás nagyon egyszerű, eszköz és forrástípusonként csupán csak a változásokat kell nyomon követni és nyilvántartani. A nyilvántartás azt jelenti, hogy év elején a mérleget tételenként vagy akár annál is részletesebben felbontjuk és az egyes eszközökről és forrásokról külön-külön nyilvántartást vezetünk.

A nyilvántartásnak akár megfelelné eszközönként vagy forrásonként egy lap (karton) vezetése vagy egy könyv egy oldala (főkönyv).

A könyvvitel fejlődése során kialakult a főkönyvi számla, amely nem más, mint eszközönként egy kartonlap vezetése, a kartonlap egyik oldalán a növekedéseket, a másik oldalán a csökkenéseket rögzítik, így a különmemű gazdasági műveletek egymással szembeállíthatók, egyenlegük könnyen megállapítható. Ez a karton tulajdonképpen a könyvviteli számla.

A könyvviteli számla egy olyan kétoldalú nyilvántartás, amelynek egyik oldalán a növekedéseket a másik oldalán a csökkenéseket könyveljük. Így az azonos irányú gazdasági események összeadhatók és a különmeműek egymással szembeállíthatók.

T	384. Elszámolási betétszámla		K
NY/491	4 000 000	10./864	5 000
2/311	75 000		
9./311	270 000		
E:	4 340 000		

17. ábra. a könyvviteli számla

A könyvviteli számla sematizált ábrája a különmemű gazdasági események nyilvántartását jelképezi. A könyvviteli számla bal oldalát TARTOZIK oldalnak a jobb oldalát KÖVETEL oldalnak nevezzük. A tartozik oldalt "T" a követel oldalt "K" betűvel jelöljük. A tartozik és követel elnevezésnek nincs egyértelmű köze a gazdasági eseményhez, ezért nem szabad ebből kiindulni a könyvelés során.

T	Eszközszámla	K
Nyitás		Csökkenés
Növekedés		Zárás

18. ábra. a könyvviteli számla egyenlege

A könyvviteli számla elemzése során két fogalmat mindenképpen meg kell ismerni.

A **forgalom** az azonos oldalra könyvelt tételek összességét jelenti, a forgalom mindig olyan jellegű, amelyik oldalhoz kapcsolódik. A fenti elszámolási betétszámla esetében a tartozik forgalom 4 345 000 Ft, a követel forgalom pedig 5 000 Ft.

Az **egyenleg** a két oldal különbsége, az egyenleg mindig ahhoz az oldalhoz kapcsolódik, amelyik oldalon a forgalom nagyobb. A fenti számlán a két forgalom különbsége $4\,345\,000 - 5\,000 = 4\,340\,000$ Ft. Tehát a főkönyvi számla T egyenlege 4 340 000 Ft.

Könyvelési szabályok a főkönyvi számlákon:

A könyvelés során többféle főkönyvi számlát alkalmazunk, melyeknél a könyvelési szabályok is mások. A könyvelési szabályok azért különböznek számla típusonként, hogy valamennyi gazdasági esemény könyvelése esetén két különböző nevű oldalra, azaz a tartozik, és a követel oldalra is kerüljön könyvelési tétel.

A könyvviteli számlák típusai:

- eszközszámlák
- forrásszámlák
- költségszámlák
- eredmény számlák
- technikai számlák

1. Az eszközszámlák

Az eszközszámlák a vállalkozás eszközeinek nyilvántartására szolgálnak.

Egy tipikus eszközszámlán a nyitást és a növekedéseket a "TARTOZIK" oldalra a csökkenéseket és a zárótételeket a "KÖVETEL" oldalra könyveljük. Az eszközszámlának a nyitóegyenlege a nyitómérlegből jön, a záró egyenleg pedig a zárómérlegben szerepel. Az eszközszámlának jellemzően "TARTOZIK" egyenlege van.

T	Forrásszámla	K
Csökkenés Zárás		Nyitás Növekedés

19. ábra. könyvelési szabályok az eszközszámlákon

2. Forrásszámlák:

A forrásszámlák a vállalkozás forrásainak nyilvántartására szolgálnak.

Egy tipikus forrásszámlán a nyitást és a növekedéseket a "KÖVETEL" oldalra a csökkenéseket és a záró egyenleget a "TARTOZIK" oldalra könyveljük. A forrásszámlának a nyitóegyenlege a nyitómérlegből ered és a záró egyenleg a zárómérlegben szerepel. A forrásszámlának jellemzően "KÖVETEL" egyenlege van.

T	Költségszámla	K
Növekedés		Csökkenés

20. ábra. könyvelési szabályok forrásszámlákon

3. A költségszámlák:

A termelési folyamatban felhasználunk anyagokat, munkaerőt, és egyéb eszközöket. A termelési folyamat eredményeképpen késztermék fog bizonyos idő múlva keletkezni. A költségszámla a késztermékszámát helyettesíti addig, amíg el nem készült a késztermék, hogy a termelési tényezők felhasználását tudjuk hová könyvelni. A költségfelmerüléseket a költségszámla "TARTOZIK" oldalára a költségcsökkentő tételeket a költségszámla "KÖVETEL" oldalára könyveljük. A költségszámlának jellemzően tartozik egyenlege van, de év végén záró és év elején nyitó egyenlege nincs!

T	Ráfordítások	K	T	Bevételek	K
Növekedés	Csökkenés		Csökkenés	Növekedés	

21. ábra. könyvelési szabályok a költségszámlákon

4. Eredmény számlák

A gazdasági események egy része megváltoztatja a mérleg szerinti eredményt. Év közben a mérleg szerinti eredmény számla helyett az eredmény számlákat használjuk. Az eredményt növelő tételeket a Bevételek számla "KÖVETEL" oldalára, az eredményt csökkentő tételeket a Ráfordítás számla "TARTOZIK" oldalára könyveljük.

A két számla összevont egyenlege mutatja az eredményhatást amelyet év végén átvezetünk a mérleg szerinti eredmény számlára.

Napló, 2010. február hó									
Ssz.	Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
								Tartozik	Követel
1	NY	01.01	261	Áruk beszerzési áron	491	Nyitómérleg számla	nyitás	1 200 000	1 200 000
2	1.a	02.15	311	Belföldi követelések (Vevők)	91	Belföldi értékesítés árbevétele	árbevétel elszámolása	800 000	800 000
3	1.b	02.15	311	Belföldi követelések (Vevők)	467	Fizetendő általános forgalmi adó	Fizetendő Afa elszámolása	200 000	200 000
4	1.c	02.15	814	Eladott áruk beszerzési értéke	261	Áruk beszerzési áron	készletcsökkenés elszámolása	600 000	600 000
5	2.a	02.20	91	Belföldi értékesítés árbevétele	311	Belföldi követelések (Vevők)	engedmény elszámolása	80 000	80 000
6	2.b	02.20	467	Fizetendő általános forgalmi adó	311	Belföldi követelések (Vevők)	AFA elszámolása	20 000	20 000
7	3	01.25	384	Elszámolási betétszámla	311	Belföldi követelések (Vevők)	banki értesítés	900 000	900 000
8	4	02.28	864	Utólag adott - közvetve kapcsoló - pénzügyileg rendezett engedmények	384	Elszámolási betétszámla	utólag adott engedmény	20 000	20 000
							Összesen	3 820 000	3 820 000

22. ábra. könyvelési szabályok eredmény számlákon

5. Technikai számlák:

A fenti négy számlatípus mellett a könyvelésben használnak úgynevezett technikai számlákat, amelyek sem a mérlegben nem szerepelnek, sem az eredmény megállapításban nem bírnak semmiféle szereppel, csupán egy adott gazdasági esemény lekönyvelését könnyítik meg azáltal, hogy ellenszámlaként funkcionálnak olyan esetekben, amikor a gazdasági esemény egyszerre több számlát érintene, vagy időben később történik a gazdasági esemény egyik része.

A technikai számlák jellemzően egy adott művelet lebonyolítására szolgálnak, a művelet után egyenlegük nem marad.

Gyakran alkalmazott technikai számlák:

- **nyitómérleg számla** a főkönyvi nyitás lebonyolítására
- **zárómérleg számla** a főkönyvi zárás megoldására
- **adózott eredmény elszámolása** az eredmény megállapítására
- **átvezetési számla** a bankszámlák közötti és a bankszámla és a pénztár közötti pénzforgalom lebonyolítására alkalmazzák

A tételszerkesztés, azaz a könyvelési munka menete:

A könyvelési tétel szerkesztése a számviteli munka kiindulási alapja, ugyanis a könyvelés során minden esetben el kell dönteni a gazdasági műveletről hogy mely főkönyvi számlákon kerülnek elszámolásra.

A könyvelési tétel szerkesztését **kontírozásnak** nevezzük.

A tételszerkesztés lépései:

1. Megállapítjuk, hogy az adott gazdasági esemény milyen eszközöket, forrásokat érint, ill. hat-e a vállalkozás eredményére?
2. Megállapítjuk az eszközök, források és az eredményre hatás irányát (+;-)
3. Meghatározzuk mely főkönyvi számlák, mely oldalaira könyvelünk.
4. Összeállítjuk a könyvelési tételt.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A vállalkozás számviteli osztályán a következő gazdasági események történtek. A feladatunk a gazdasági események elemzése és a könyvelési tétel szerkesztése.

I. A szállítói kötelezettségből 1 000 000 Ft-ot átutaltunk.

- 1. A gazdasági esemény a bankszámlát, mint eszközt, és a szállítói kötelezettséget, mint forrást érinti.
- 2. A gazdasági esemény a bankszámla követelés összegét csökkenti és a szállítói kötelezettség összegét is csökkenti
- 3. A bankszámla követelés eszköz, az eszköz számlán a csökkenést a KÖVETEL oldalra könyveljük, a szállítói kötelezettség forrás, a forrásszámlán a csökkenést a TARTOZIK oldalra könyveljük.
- 4. T Szállítók K Elszámolási betét 1 000 000,- Ft

II. A vállalkozás 500 000 Ft összegű hitelt törleszt a bankszámláról.

- 1. A gazdasági esemény a bankszámlát érinti mint eszközt és a hiteket mint forrást.
- 2. A bankszámla követelés csökken a hitelek állománya is csökken.

GAZDASÁGI ESEMÉNYEK KÖNYVELÉSE

- 3. A bankszámla eszköz ezért a csökkenés a KÖVETEL oldalra kerül, a hitel állomány forrás ezért a csökkenés a TARTOZIK oldalon könyvelendő.
- 4. T Hitelek K Elszámolási betét 500 000,-Ft

III. A vállalkozás anyagot vásárolt készpénzért 200 000,- Ft értékben.

- 1. A gazdasági esemény az anyagokat érinti mint eszközt és a vállalkozás pénztárát, amely szintén eszköz.
- 2. Az anyagok állománya növekszik, a készpénz állomány csökken.
- 3. Az anyagok a mérleg eszközök oldalán szerepel, ezért a növekedés a TARTOZIK oldalra kerül, a készpénz szintén a vállalkozás eszköze, ezért a csökkenés a számla KÖVETEL oldalára kerül.
- 4. T Anyagok K Pénztár 200 000 Ft

IV. A vállalkozás árut vásárol 300 000,-Ft értékben, amelynek ellenértékét később egyenlíti ki.

- 1. A gazdasági esemény az árukat és a szállítói kötelezettséget érinti.
- 2. Az áruk állománya növekszik a szállítói kötelezettség szintén nő.
- 3. Az áruk az eszközök között szerepelnek így a növekedés a TARTOZIK oldalra került, a szállítók a mérleg forrás oldalán szerepelnek, így a növekedés a számla KÖVETEL oldalára kerül.
- 4. T Áruk K Szállítók 300 000 Ft

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Ön egy vállalkozás számviteli osztályán kontírozó könyvelői feladatokat lát el. Az osztályra egy új munkatárs érkezik, akinek gondot okoz a számla összefüggések értelmezése. Magyarozza el kollégájának a teendőket.

Milyen számlatípusokat használ a számvitel? _____

Milyen esetekben alkalmazunk technika számlákat? _____

2. feladat

Hogyan könyvelné az alábbi gazdasági eseményeket a főkönyvi számlákon?

a.) a vállalkozás hitelből egyenlíti ki 100 000 Ft-os szállítói kötelezettségét

b.) a vállalkozás készpénzért forgatási célú értékpapírokat vásárol 500 000 Ft értékben

a. - a gazdasági esemény az alábbi eszközöket vagy forrásokat érinti: _____

- az eszközök és források változásának iránya: _____

- a gazdasági esemény könyvelése: _____

b. - a gazdasági esemény az alábbi eszközöket vagy forrásokat érinti: _____

- az eszközök és források változásának iránya: _____

- a gazdasági esemény könyvelése: _____

MEGOLDÁSOK

1. feladat

- eszközszámla
- forrásszámla
- költségszámla
- eredmény számla
- technikai számla

Abban az esetben, ha egy konkrét művelet lebonyolítása igényli az ellenszámlát, de a művelet után megszűnik a számla egyenlege. Technikai számlát használunk:

- nyitás
- zárás
- eredménymegállapítás
- bankszámla és pénztár közötti pénzforgalom esetén

2. feladat

a.)

- a források között a hiteleket és a szállítói kötelezettséget érinti a gazdasági esemény
- a hitelek állománya növekszik a szállítói kötelezettség csökken
- T Szállítók K Hitelek 100 000 Ft

b.)

- az eszközök között a készpénzt és a forgatási célú értékpapírokat érinti a gazdasági esemény
- a készpénz állománya csökken, a forgatási célú értékpapírok állománya növekszik
- T Forgatási célú értékpapírok K Pénztár 500 000 Ft

AZ EGYSÉGES SZÁMLAKERET ALKALMAZÁSA

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Ön egy vállalkozás számviteli osztályán dolgozik, ahol munkája során rendszeresen hivatkozni kell a különböző főkönyvi számlákra. Milyen rendszert alakítana ki annak érdekében, hogy a hivatkozás ne járjon sok munkával, mégis mindenkinek egyértelmű és elfogadható legyen?

SZAKMAI INFORMÁCIÓ TARTALOM

A könyvelési munka során nap mint nap megszámlálhatatlan alkalommal hivatkozunk főkönyvi számlákra. A számlák elnevezése egyértelműen azonosítja a főkönyvi számlát, de egy számlanevet hosszadalmas munka leírni, még a számítógépes nyilvántartások esetén is gondot okozna egy hosszú választéklistából kiválasztani az esetlegesen rögzített neveket.

Olyan rendszert kellett kidolgozni, amely egyszerű, átlátható, viszonylag kevés írással jár. Ennek a feladatnak legjobban a számlák számozása felel meg. Azonban egységes rendszert nehéz alkotni, mert egy multinacionális olajtársaság és egy sarki szuster számviteli feladatára nem lehet egységes iránymutatást adni.

A magyar számviteli rendszerben a probléma megoldására az egységes számlakeret szolgál.

Számlakeretnek nevezzük azt az utasítást, amely a legfontosabb főkönyvi számlák elvileg és logikailag meghatározott csoportosítását, egységes elnevezését, tartalmát, csoportosítási és szervezési módját valamint kapcsolatait szabályozza.

Az egységes számlakeretet a 2000. évi C. törvény a számviteli törvény szabályozza. A számlakeret lényege, hogy a számviteli törvény kötelezően meghatározza a számlaosztályokat, amelyek a főkönyvi számlák első számjegyét adják. A számlaszámokat a vállalkozások méretük, tevékenységi körük, sajátosságaik alapján tovább bonthatják, de az első számjegy utal a számlaosztályra így meghatározza a számla típusát is. A rendszer előnye az egységes számlaosztály mellett, az hogy minden vállalkozásnak lehetősége van saját számviteli rendszerének megalkotására.

Az egységes számlakeret számlaosztályai:

1. Befektetett eszközök

2. Készletek
3. Követelések, Értékpapírok, Pénzeszközök, Aktív időbeli elhatárolások
4. Források
5. Költségnemek
6. Általános költségek (költséghelyek) a gazdálkodó döntése alapján
7. Tevékenységek költségei (költségviselők) a gazdálkodó döntése alapján
8. Értékesítés elszámolt önköltsége és ráfordítások
9. Értékesítés árbevétele és bevételek
0. Nyilvántartási számlák

A vállalkozások az egységes számlakeret alapján a számlakeret további bontásával megalkotják saját számlatükrüket, és kijelölik a könyvelésben alkalmazott számlákat.

A számlaosztályokat számlacsoportokra, a számlacsoportokat számlákra, a számlákat alszámlákra, az alszámlákat részletező számlákra tagolhatja a vállalkozó.

- 4. **számlaosztály** (források)
- 48. **számlacsoport** (passzív időbeli elhatárolások)
- 483. **számla** (Halasztott bevételek)
- 4833. **alszámla** (Ellenérték nélkül megszerzett eszközök értéknek passzív időbeli elhatárolása)
- 48331. **részletező számla** (Térítés nélkül átvett eszközök értékének passzív időbeli elhatárolása)

A tanulmányaink folyamán alkalmazott számlakeret az oktatásban egységesen alkalmazott számlarendszert tartalmazza. Az oktatásban alkalmazott számlakeret eltérhet a különböző vállalkozásoknál alkalmazott megoldásoktól.

Az egységes számlakeret szerkezete:

A számlakeret számlaosztályai meghatározzák a számla típusát.

- 1-3. számlaosztály: eszközszámlák
- 4. számlaosztály: forrásszámlák
- 5-7. számlaosztály: költség számlák
- 8-9. számlaosztály: eredmény számlák

Az eszköz és a forrásszámlák segítségével összeállítható a vállalkozás mérlege, az eredmény számlák segítségével pedig az eredménykimutatás.

A költségszámlák tartalmazzák a költségeket akár költségnevek szerint, akár az adott termékre vagy szolgáltatásra felmerült költségek összege is lekérdezhető.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Tekintse át az iskolai számlatükört és vonja le a következtetéseit az alábbi kérdésekből!

- a.) A mérleg tagolása és a számlatükör tagolás között milyen összefüggést lát?
- b.) Az eredménykimutatás tagolása és a számlatükör között van-e összefüggés?
- c.) Ön szerint miért van a 8-as számlaosztályban kétféle tagolás a ráfordításszámlák tekintetében az iskolai számlatükörben?
- d.) Az 35-ös számlacsoport számlái hol szerepelnek a mérlegben?

2. feladat

Határozza meg, hogy az alábbi eszközök és források melyik számlaosztályba tartoznak! (ellenőrizze a számlatükör segítségével)

- munkabértartozás a dolgozókkal szemben
- szoftverek
- kibocsátott kötvények
- áruk
- készletre adott előlegek
- vásárolt kötvények tartós befektetési céllal
- elszámolási betétszámla
- rövid lejáratú hitelek
- követelések áruszállításból és szolgáltatásból
- műszaki berendezések, gépek, járművek
- jegyzett tőke
- vagyoni értékű jogok
- beruházásra adott előlegek
- tartósan adott kölcsön
- céltartalék

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Egy vállalkozás számviteli osztályán dolgozik. Az osztályra egy új asszisztens érkezik, aki szakmai kérdéseket tesz fel önnek. Válaszoljon a kérdésekre, határozza meg az alábbi fogalmakat!

Mit jelent az egységes számlakeret? _____

Melyek az egységes számlakeret számlaosztályai? _____

2. feladat

A számlatükör segítségével az egységes számlakeret logikájának felhasználásával állapítsa meg az alábbi eszközök és források számlaszámait!

Egyéb berendezések, felszerelések, járművek: _____

Növendék, hizó és egyéb állatok: _____

Váltótartozások: _____

Pénztár: _____

Eladásra vásárolt részvények _____

Mérleg szerinti eredmény: _____

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Az egységes számlakeretet a 2000. évi C. törvény a számviteli törvény szabályozza. A számlakeret lényege, hogy a számviteli törvény kötelezően meghatározza a számlaosztályokat, amelyek a főkönyvi számlák első számjegyét adják.

- Az egységes számlakeret számlaosztályai:
- 1. Befektetett eszközök
- 2. Készletek
- 3. Követelések, Értékpapírok, Pénzeszközök, Aktív időbeli elhatárolások
- 4. Források
- 5. Költségnemek
- 6. Általános költségek (költséghelyek) a gazdálkodó döntése alapján
- 7. Tevékenységek költségei (költségviselők) a gazdálkodó döntése alapján
- 8. Értékesítés elszámolt önköltsége és ráfordítások
- 9. Értékesítés árbevétele és bevételek
- 0. Nyilvántartási számlák

2. feladat

- Egyéb berendezések, felszerelések, járművek: **14.**
- Növendék, hízó és egyéb állatok: **24.**
- Váltótartozások: **457.**
- Pénztár: **381.**
- Eladásra vásárolt részvények **371.**
- Mérleg szerinti eredmény: **419.**

GAZDASÁGI ESEMÉNYEK ELSZÁMOLÁSA

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy gazdasági társaság számviteli osztályán dolgozik, ahol feladatköre a gazdasági események azonosítása, kontírozása és könyvelése. Munkája során azt a feladatot kapja, hogy idősoros és számlasoros technikával is könyvelje az adott gazdasági műveleteket.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A gazdasági műveletek könyvelésekor kétféle szempontot kell szem előtt tartani:

1. Szükséges hogy a gazdasági műveletek időrendben rögzítve legyenek előkereshető módon. Az idősoros elszámolás eszközei a naplók.

T	384. Elszámolási betétszámla		K
NY/491	1 485 000	2/473	790 000
1/311	1 050 000	4/471	560 000
3/974	17 600	7/454	200 000
E:	1 002 600		

23. ábra. a főkönyvi napló

A napló a könyvelési tétel sorszama és bizonylat száma mellett tartalmazza, a tartozik és követel számla számát, nevét, a gazdasági esemény megnevezését, a könyvelt összeget, esetlegesen egyéb megjegyzést, vagy munkaszámot, amelyek a gazdasági események pontos beazonosítását szolgálják.

A napló vezetésének kétféle módszere terjedt el:

Egylapkönyves elszámolás módszerével: minden gazdasági műveletet egyetlen naplóba (vegyesnaplóba) könyvelünk. Ennek a módszernek előnye, hogy csak egy napló van így a naplóválasztás nem okoz hibalehetőséget, hátránya hogy a nagy adatmennyiség miatt nehezebb a könyvelt tételek előkeresése.

Többalapkönyves elszámolás módszerével. Ahol egy-egy eszköz, vagy forrást érintő speciális változást egy külön naplóba, a többi gazdasági műveletet pedig a vegyes naplóba könyveljük. A több alapkönyves elszámolásnál ügyelni kell a helyes napló kiválasztására, a speciális naplóból már könnyebben előkereshetők a gazdasági események.

A többalapkönyves elszámolás speciális naplói:

- bank napló
- pénztár napló
- vevő napló
- szállító napló
- nyitó napló
- záró napló
- vegyes napló

2. Fontos hogy a gazdasági események az érintett eszköz, forrás, költség, ráfordítás vagy bevétel típusonként is gyűjtve legyenek. Ennek segítségével készülhet el a mérleg, az eredménykimutatás. A számlasoros elszámolás eszköze a már ismert főkönyvi számla.

[382] Házipénztár							35. oldal
Mértékegység:	Forint		Dátum:				2010.09.04
Kezdő dátum:	2010.01.01		Cég:				-
Utolsó dátum:	2010.12.31		Adatbázis:				FŐKÖNYV 2010
Tétel	Dátum	Megnevezés	Gyűjtőkód	Ellenszla.	Tartozik	Követel	Egyenleg
Áthozat:					-	-	-
21	2010.01.01	nyitás	491		150.000,00	-	150.000,00
76	2010.01.15	P2/12-7/KI sz. bizonylat	389		-	50.000,00	100.000,00
81	2010.01.19	P2/13-6/BE sz. bizonylat	389		50.000,00	-	150.000,00
148	2010.02.23	P2/14-8/KI sz. bizonylat	363		-	50.000,00	100.000,00
161	2010.03.01	P2/15-9/KI sz. bizonylat	389		-	100.000,00	-
166	2010.03.01	P2/16-7/BE sz. bizonylat	389		100.000,00	-	100.000,00
177	2010.03.03	P2/17-8/BE sz. bizonylat	389		80.000,00	-	180.000,00
214	2010.03.18	P2/18-10/KI sz. bizonylat	389		-	10.000,00	170.000,00
218	2010.03.23	P2/19-11/KI sz. bizonylat	389		-	70.000,00	100.000,00
222	2010.03.26	P2/20-12/KI sz. bizonylat	389		-	100.000,00	-
243	2010.04.02	P2/21-9/BE sz. bizonylat	389		150.000,00	-	150.000,00
453	2010.07.23	P2/22-13/KI sz. bizonylat	389		-	80.000,00	70.000,00
481	2010.07.29	P2/23-14/KI sz. bizonylat	389		-	40.000,00	30.000,00
488	2010.08.02	P2/24-10/BE sz. bizonylat	389		100.000,00	-	130.000,00
504	2010.08.10	P2/25-11/BE sz. bizonylat	389		20.000,00	-	150.000,00
Összesen:					650.000,00	500.000,00	150.000,00

24. ábra. a főkönyvi számla

A főkönyvi számla sematizált formáját alkalmazzuk az oktatásban, amely forma jól mutatja a két oldalt és mutatja a két oldal egyenlegét.

A főkönyvi számla a könyvelt összeg mellett tartalmazhatja a gazdasági esemény leírását, a bizonylatszámot, az ellenszámlát és a dátumot, illetve olyan gyűjtőkódokat vagy munkaszámokat melynek segítségével a számlán szereplő adatok tovább szűrhetőek.

Az oktatásban alkalmazott főkönyvi számlán a könyvelt összeg mellett csak hivatkozás látható, a hivatkozás a gazdasági esemény **sorszama/ ellenszámla számát** jelenti. Abban az esetben, ha a feladat dátumot tartalmaz, akkor a sorszám helyett a dátumot kell értelmezni.

→ Napló, 2010. január-hó →

Ssz. sz.	Hsz. sz.	Dátum	TH	Tartó alk. számla	KH	Követel. számla	Szöveg	Forgalom	
								Tartó alk.	Követel.
1	1	01	384	Elszámolási-betétszámla	452	Rövid lejáratú hitelek	kapott hitel	5 000 000	5 000 000
2	2	2	21	Anyagok	454	Szállítók	anyag vásárlás	500 000	500 000
3	3	3	454	Szállítók	21	Anyagok	anyag visszaküldés	100 000	100 000
4	4	4	454	Szállítók	384	Elszámolási-betétszámla	szállító kiegyenlítése	400 000	400 000
5	5	5	381	Pénztár	384	Elszámolási-betétszámla	készpénz felvétel	400 000	400 000
6	6	6	384	Elszámolási-betétszámla	974	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamat-jelleű bevételek	kapott kamat	20 000	20 000
7	7	7	532	Pénzügyi, befektetési-szolgáltatási díjak	384	Elszámolási-betétszámla	bankköltség	15 000	15 000
8	8	8	511	Felhasznált anyagok költségei	21	Anyagok	anyag felhasználás	100 000	100 000
							Összesen	6 535 000	6 535 000

25. ábra. számítógépes könyvelésben alkalmazott főkönyvi számla

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Nézzük meg, hogy az alábbi gazdasági események hogy könyvelhetőek le idősoros és számlasoros technikával.

1. A vállalkozás 5 000 000 Ft értékben rövid lejáratú hitelt kapott egy pénzügyintézettől. A hitel jóváírásáról a banki értesítés megérkezett.
2. A vállalkozás 500 000 Ft értékben anyagot vásárolt melynek a kiegyenlítése később esedékes. (az ÁFA-t nem könyveljük)
3. A vásárolt anyag 20 % -át minőségi hiba miatt visszaküldtük a szállítónak.
4. Banki értesítés átutaltuk a szállítóval szembeni kötelezettségünket.
5. Felvettünk a bankszámláról 400 000 Ft készpénzt a pénztárba. (átvezetés nélkül)
6. Banki értesítés jóváírtak a bankszáján 20 000 Ft kamatot.
7. Banki értesítés arról, hogy 15 000 Ft bankköltséget leemelték a számlánkról.
8. A vásárolt anyagból 100 000 Ft értékű anyagot felhasználtak a termelésben.

GAZDASÁGI ESEMÉNYEK KÖNYVELÉSE

T				21. Anyagok				K			
2/454		500 000		3/454		100 000		8/511		100 000	
E:		300 000									
T				381. Pénztár				K			
5/384		400 000									
E:		400 000									
T				384. Elszámolási betétszámla				K			
1/452		5 000 000		4/454		400 000		6/974		20 000	
				5/381		400 000		7/532		15 000	
E:		4 205 000									
T				452. Rövid lejáratú hitelek				K			
				1/384		5 000 000					
				E:		5 000 000					
T				454. Szállítók				K			
3/21		100 000		2/21		500 000					
4/384		400 000									
E:		0									
T				511. Felhasznált anyagok költségei				K			
8/21		100 000									
E:		100 000									
T				532. Pénzügyi, befektetési szolgáltatási díjak				K			
7/384		15 000									
E:		15 000									
T				974. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamat jellegű bevételek				K			
				6/384		20 000					
				E:		20 000					

26. ábra. a feladat megoldása a főkönyvi naplóban

Napló, 2010. január hó

Sz.	Hsz.	Dátum	TH	Tartozik számla	KH	Követel számla	Szöveg	Forgalom	
								Tartozik	Követel

27. ábra. a feladat megoldása főkönyvi számlákon

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Az alábbi gazdasági műveleteket könyvelje le idősorosan és számlasorosan!

1. A vállalkozás 10 000 000 Ft értékben rövid lejáratú hitelt kapott egy pénzintézettől. A hitel jóváírásáról a banki értesítés megérkezett.
2. Banki értesítés a hitellel kapcsolatban leemelnek a bankszámlánkról 50 000 Ft bankköltséget.
3. A vállalkozás 800 000 Ft értékben árut vásárolt melynek a kiegyenlítése később esedékes. (az ÁFÁ-t nem könyveljük)
4. Felvettünk a bankszámláról 500 000 Ft készpénzt a pénztárba. (átvezetés nélkül)
5. A vásárolt áru értékéből 10 % engedmény kaptunk.
6. Banki értesítés átutaltuk a szállítóval szembeni kötelezettségünket.
7. Banki értesítés jóváírtak a bankszámán 35 000 Ft kamatot.
8. Banki értesítés arról, hogy 50 000 Ft fizetendő kamatot leemeltek a számlánkról.
9. Banki értesítés arról, hogy forgatási célú kötvényeket vásároltunk 200 000 Ft értékben.

GAZDASÁGI ESEMÉNYEK KÖNYVELÉSE

T	26. Kereskedelmi áruk	K
<hr/>		
<hr/>		
T	374. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	K
<hr/>		
<hr/>		
T	381. Pénztár	K
<hr/>		
<hr/>		
T	384. Elszámolási betétszámla	K
<hr/>		
<hr/>		

T	452. Rövid lejáratú hitelek	K
<hr/>		
<hr/>		
T	454. Szállítók	K
<hr/>		
<hr/>		
E:		
T	532. Pénzügyi, befektetési szolgáltatási díjak	K
<hr/>		
<hr/>		
T	872. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	K
<hr/>		
<hr/>		
T	974. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamat jellegű bevételek	K
<hr/>		
<hr/>		

28. ábra. . főkönyvi napló a feladat megoldásához

Napló, 2010. január hó

Sz.	Hsz.	Dátum	TH	Tartozik száma	KH	Követel száma	Szöveg	Forgalom	
								Tartozik	Követel
1	1	1	384	Elszámolási betétszámla	452	Rövid lejáratú hitelek	kapott hitel	10 000 000	10 000 000
2	2	2	532	Pénzügyi befektetési szolgáltatási díjak	384	Elszámolási betétszámla	bankköltség	50 000	50 000
3	3	3	26	Kereskedelmi áruk	454	Szállítók	áru vásárlás	800 000	800 000
4	4	4	381	Pénztár	384	Elszámolási betétszámla	készpénz felvétel	500 000	500 000
5	5	5	454	Szállítók	26	Kereskedelmi áruk	kapott engedmény	80 000	80 000
6	6	6	454	Szállítók	384	Elszámolási betétszámla	szállítói kötelezettség fizetése	720 000	720 000
7	7	7	384	Elszámolási betétszámla	974	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamat jellegű bevételek	kapott kamat	35 000	35 000
8	8	8	872	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	384	Elszámolási betétszámla	fizetett kamat	50 000	50 000
9	9	9	374	Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	384	Elszámolási betétszámla	értékpapír vásárlás	200 000	200 000
							Összesen	12 435 000	12 435 000

29. ábra. főkönyvi számlák a feladat megoldásához

MUNKKAMANY

MEGOLDÁSOK

1. feladat

T		26. Kereskedelmi áruk		K	
3/454	800 000	5/454	80 000		
E:	720 000				

T		374. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		K	
9/384	200 000				
E:	200 000				

T		381. Pénztár		K	
4/384	500 000				
E:	500 000				

T		384. Elszámolási betétszámla		K	
1/452	10 000 000	2/532	50 000		
7/974	35 000	4/381	500 000		
		6/454	720 000		
		8 /872	50 000		
		9/374	200 000		
E:	8 515 000				

T		452. Rövid lejáratú hitelek		K	
		1/384	10 000 000		
		E:	10 000 000		

T		454. Szállítók		K	
5/26	80 000	3/26	800 000		
6/384	720 000				
E:	0				

T		532. Pénzügyi, befektetési szolgáltatási díjak		K	
2/384	50 000				
E:	50 000				

T		872. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások		K	
8 /384	50 000				
E:	50 000				

T		974. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek		K	
		7/384	35 000		
		E:	35 000		

30. ábra. a feladat megoldása a főkönyvi naplóban

IRODALOMJEGYZÉK**FELHASZNÁLT IRODALOM**

Dr. Sztanó Imre: **A számvitel alapjai** Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. 2006.

Kardos Barbara, Miklósyné Ács Klára, Némethné dr. Gergics Márta, Sisa Krisztina Dr Zelenka Józsefné: **Számvitel alapjai példatár** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2008.

Kardos Barbara, Miklósyné Ács Klára, Némethné dr. Gergics Márta, Sisa Krisztina Dr Zelenka Józsefné: **Példatár a számvitel alapjaihoz** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2006

Bocsó Klára, Kosztrihán Éva, Dr. Sztanó Imre: **Példatár és munkafüzet a vállalkozói számvitel tantárgyhoz** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2008.

Kardos Barbara, Merétey-Vida Zsolt, Dr. Pucsek József, Dr. Roóz József, Dr. Sztanó Imre, Tasi Péter: **Tételvázlatok a számviteli szakügyintézők szóbeli vizsgáihoz** Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt. 2007.

Juhászné Koppány Márta: **Üzleti gazdaságtan** 11. osztály Műszaki Kiadó 2008.

Juhászné Koppány Márta: **Üzleti gazdaságtan** 12. osztály Műszaki Kiadó 2007.

2000. évi C. törvény a számvitelről

AJÁNLOTT IRODALOM

Dr. Siklósi Ágnes –Veress Attila **Könyvvezetés és beszámoló készítés** Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. 2010.

A(z) 1972-06 modul 002-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 344 02 0000 00 00	Vállalkozási ügyintéző

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
16 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató